

dálka, vedro či chlad,
nemohou z mysli vymazat
mi jméno, s nímž je zapomněna
bída i zlo i hlad.

Jsem v dobrém čase narozena,
když miláčkem jsem tolik ctěna,
že dokázal se vzdát
všech ostatních, jež míval rád,
a srdce pro jinou už nemá,
neb mně je hodlá dát.

Eustache Deschamps

BALADA NA SMRT GUILLAUMA DE MACHAUT

Rytíři, milenci a hudebníci,
paní a vzdělanci, jichž moudrých rad
vždy dbalí jsme, vy lidé vešující,
i vy, co na varhany znáte hrát
a sladké písně sladce zazpívat,
neb v hudbě žijete smysl žití všeho,
pospěšte, prosím, v smutku oplakat
smrt Machauta, básníka vznešeného!

Prudkých gest uměl ve verších se stříci
a lásku v nich tak dvorně rozehrát,
že kromě paní, Múzu zpívající
měl stejné šlechtic jako měšťan rád.
Jak Orfeus jej musel litovat!
Jak Alfeios a věrná družka jeho
Arethúsa museli oplakat
smrt Machauta, básníka vznešeného!

Slyšte, co soudí z Valois chce říci:
lepšího pěvce nemůže nám dát
celičký svět, byť věčně trvajíc.
Kež v zapomnění by už neupad,
když princové i král v něm častokrát
utěšitele nalézali svého.
At celá Champagne spěchá oplakat
smrt Machauta, básníka vznešeného!

BALADA O MYŠÍM SNĚMU

Podivný kdys myši sbor
mezi sebou vytvořily
proti kočkám z měst i hor,
aby si tak zajistily
bezpečnou a klidnou chvilu,
o níž se jim jenom zdá.
Ač vše dobře rozmyslily:
Kdo zvon kočce na krk dá?

Usneseno. Kočkám mor!
Pak se všechny rozloučily.
Jeden malý myši tvor
ptal se jich, jak pochodily
na té schůzi. Odvětily:
Teď se každá kočka vzdá,
prozradí ji zvonek čilý:
Kdo zvon kočce na krk dá?

To je to, řek celý sbor,
ptá se dobře náš druh milý.
Udělá to myši tvor?
Všechny se hned omluvily,
nikdo nechtěl zkusit síly
a tak se věc rozpadla.
Dobrý plán, však zapomněly,
kdo zvon kočce na krk dá.

Princi, vždycky rady byly.
Však, jak ta myš pravila
o radě, již nezážily:
Kdo zvon kočce na krk dá?

Christine de Pisan

BALADA

Samotinká jsem a chci sama být,
samotinká, přítelem opuštěna,
samotinká, bez pána hledám klid,
samotinká a často rozhněvaná,
samotinká a marně vyčerpaná,
samotinká bloudivám týdny celé,
samotinká jdu žitím bez přítele.

Samotinká, nesdílím s nikým byt,
samotinká jsem v koutě
uschovaná,
samotinká mám z nářku svého
kryt,
samotinká, hned klidná, uplakaná,
samotinká až k uzoufání sama,
samotinká jsem doma jako v cele,
samotinká jdu žitím bez přítele.

Samotinká, at kamkoli mám jít,
samotinká jsem večer jako zrána,
samotinká víc než lze pochopit,
samotinká a nikým nehledaná,
samotinká a všemi snižovaná,
samotinká prolévám slzy vřelé,
samotinká jdu žitím bez přítele.

Princi, toto je nejtěžší má rána:
samotinká jsem, žalem uondána,
samotinká jak květy dávno ztělé,
samotinká jdu žitím bez přítele.

Charles d'Orléans

KDYŽ PŘES MOŘE JSEM HLEDĚL

Když přes moře jsem hleděl na Francii,
tu z Dovru zabloudil jsem do těch míst,
kde ve vzpomínkách neustále žiji
a kde bych je chtěl znovu objevit.
Vím, že má duše nenalezne klid,
než se jí zdaří šťastným zázrakem
zřít Francii, kterou mám v srdci svém.

Ne nadarmo mě podobný sen zpíjí
a po právu v mé duši našel byt,
neb dobrý mír se zřídka cíle májí
a může dobrou cestu zajistit.
Proto chci na nebi jej vyprosit.
Vždyť touhu chovám v srdci nešťastném
zřít Francii, kterou mám v srdci svém.

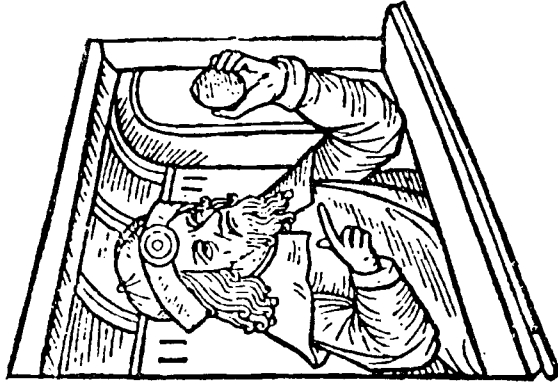
Všechna má přání na poplach teď bijí,
v člun Naděje se touží nalodit
a přes moře se rozjet ke Francii,
v ten sladký kraj, kde směl bych v klidu žít.
Ó dobrý Bože, rač mír obnovit!
Jen tak se mohu setkat se svým snem
zřít Francii, kterou mám v srdci svém.

Mír jako poklad nelze docenit.
K válce však chovám krutou nenávisť.
Pro ni já dlouhá léta nesměl jsem
zřít Francii, kterou mám v srdci svém.

KDYŽ DO LÉČKY

Když do léčky mě lapila
ta, jež má nejkrásnější líce,
má křídla jako motýlí se
o její oheň spálila.

Mé zrudlé tváře bezmála
vzplanuly jako žhavá svíce,

když do léčky mě lapila
ta, jež má nejkrásnější líce.

Kdybych byl ptákem, pomohla
by mi křídla. Tak vyhnul bych se
té, jež mě nezabila síce,
leč šípem ostrým zranila,
když do léčky mě lapila.

BOŽE, JE PŘÍJEMNÉ

Bože, je příjemné ji zřít,
tu půvabnou a sličnou paní!
Pro všechno dobré, co je na ní,
každý ji musí pochválit.

Což se lze vůbec nasýtit
krásky, jež roste bez ustání?
Bože, je příjemné ji zřít,
tu půvabnou a sličnou paní.

Bylo by pošetilé chtít
té krásě hledat přirovnání
v světě, jež o ní nemá zdání.
Je sladko na ni pomyslít.
Bože, je příjemné ji zřít!

François Villon

V TEN ČAS

V ten čas, kdy přišly vánoce,
ta smutná doba ponurá,
kdy vlci větrem žíví se
a člověk domov vyhledá
i krb, než mráz ho nahlodá,
řek jsem si prchněš z uvěznění,
kde milostná tě drží hra,
než se ti v popel srdce změní.

Nemohu jinak, protože
na vlastní oči viděl jsem,
jak všechny moje potíže
bere má láska s úsměvem.
Tak obracím se k bohům všem
s prosbou o její potrestání,
těžký žal máje v srdci svém.
Kéž bych měl klid až do skonání!

Poněvadž jsem se zakoukal
do očí, které jsem měl rád,
a že i zjev mi rozum bral,
tím snaže mohl její zrak
až do srdce mi pronikat
a všední dny mi měnit v svátek.
Však teď jdu hledat jiný sad
a zaklepu u dalších vrátek.

V zracích té, co mě zajala,
jen proradnost a zrada klíčí.
Ač jsem jí neudělal zbla,
ty oči neustále křičí,
tak zemři už, což se mi přičí.
Když prchnout chci a nevím kam,
hrozí, že všechny svazky zničí,
a neslyší, jak nařikám.

V krajinu jinou jítí chci
než pohltí mě zloby tma.
Buď sbohem! Musím utéci,
když za hodna mě neuzná
své lásky ta, co moji má.
Raděj se loučím s životem.
Z všech milenců, co nebe zná,
jenom já mučedníkem jsem.

Těžké je každé loučení,
však rychle pryč z krajiny téhle!
Nešťastná hlava říká mi,
že jiný je teď u ní v sedle.
Leč soudím, záhy bude vedle
i tenhle nový frajirek.
Teď prosím Pána, líce zbledlé,
kéž dá mi na bolest mou lék!
(Z Malého testamentu)

MODLITBA K PANNĚ MARIÍ, KTEROU VILLON NAPSAL PRO SVOU MATKU

Panno, jež vládneš z kraje nebeského
jak zemi, tak i hloubkám pekelným,
přijmi mě, prosím, do řad sboru svého,
ač zcela nehodná jsem, dobře vím,
té cti, co žádám srdcem pokorným.
Tvá dobrota, ó Panno, přerůstala
mé hříchy, v něž jsem často upadala.
Věř, že jich nepřestávám litovat,
neb toužím po nebi. K čemu bych lhala?
Já s vírou tou chci žít i umírat.

Synovi připomeň, že jsem jen jeho,
ať milosrdný je ke hříchům mým
jako byl k Máří z kraje egyptského
či k Teofilu, pro nějž přimluvcím
jsi byla ty, když s pánem pekelným
se strašlivá ta záležitost stala.
Chraň mě, abych kdy tohle udělala,
Panno, jež čistá dovedlas nám dát
Svátost, kterou mše vždycky slavívala.
Já s vírou tou chci žít i umírat.

Jsem stará žena bez majetku všeho
a neznám nic. Číst a psát neumím.
V klášteře farnosti domova mého
je obraz ráje s jeho bohatstvím
i hrůzy pekel s lidem trpícím.
Ráj milý byl a pekla jsem se bála.
Kež bych i já tu radost ochutnala,
kterou smí každá hříšná duše znát,
pokud se k tobě s vírou ubírala.
Já s vírou tou chci žít i umírat.

V obět jsi, Panno nejvyšší dokonalá,
I syna vlastního nám kdysi dala.
Lidem, pro něž měl být jako skála,
Lásku a mládost svou chtěl darovat,
On, jehož na zemi zášť křížovala,
Náš Kristus Pán, zástíta moje stálá.
Já s vírou tou chci žít i umírat.

DVOJITÁ BALADA NA JEDINÉ TĚMA

Ba, můžete se milovat
a účastnit se her a frejí.
Práte se, co se může stát?
Nejvyšší vám kosti zpěrážejí:
bláznivé lásky svoje chtějí!
I Šalamoun poznal to jho
a Samson oslep v beznaději.
Štásten, kdo žije bez toho.

Ač lásce Orfeus šel hrát,
nakonec tóny flétny znějí
výstrahou, neboť hrozný hlad
psa Kerbera jen zahánějí.

A Narcis, jenž měl nejraději
pouze tvář sebe samého,
v hloubi vod našel krásu její.
Štásten, kdo žije bez toho.

Sardanapal, jenž Krétě vlád
a před nímž rytíři se chvějí,
neváhal vzít si ženský šat
a pivořit se v dívčím rejí.
Král David, pouze pro naději
na kousek stehna nahého,
o bázní boží pranic neví.
Štásten, kdo žije bez toho.

Amon tvrdil, že nic tak rád
jak buchtu vlastní sestry nejí.

